

İŞLETME TÜRLERİ

1.1 Üretilen Mal ve Hizmet Çeşidine Göre İşletmeler

1.1.1 Endüstri İşletmeleri

1.1.2 Ticaret İşletmeleri

1.1.3 Hizmet İşletmeleri

1.2 Üretim Araçlarının Mülkiyetine Göre İşletmeler

1.2.1 Özel İşletmeler

1.2.2 Kamu İşletmeleri

1.2.2.1 Kamu İktisadi Teşebbüsleri

1.2.2.1.1 İktisadi Devlet Teşekkülleri

1.2.2.1.2 Kamu İktisadi Kuruluşları

Katma Bütçeli İşletmeler

1.2.2.4 Döner Sermayeli İşletmeler

1.2.3 Karma İşletmeler

1.2.4 Yabancı Sermayeli İşletmeler

1.2.4.1 6224 Sayılı Yasaya Göre Kurulan İşletmeler

1.2.4.2 Petrol Yasasına Göre Kurulan İşletmeler

1.2.4.3 Uluslararası

1.3.2.1 Adi Ortaklıklar (Şirketler)

1.3.2.2 Ticaret Ortaklıkları (Şirketleri)

1.3.2.2.1 Şahıs Şirketleri

1.3.2.2.1.1 Komandit Şirket

1.3.2.2.1.2 Kollektif Şirket

1.3.2.2.2 Sermaye Şirketleri

1.3.2.2.2.1 Anonim Şirket

1.3.2.2.2.2.Limited Şirket

1.3.2.2.2.3 Sermayesi Paylara
Bölünmüş Komandit Şirketler

1.3.3 Kooperatifler

1.4.1 Ulusal İşletmeler

1.4.2 Uluslararası İşletmeler

1.4.3 Çokuluslu İşletmeler

1.4.4 Küresel İşletmeler

1.4.4.1 İşletmelerarası Anlaşmalara Göre İşletmeler

1.6 Kar Amaçlı ve Kar Amaçlı Olmayan İşletmeler

1.7 İşletmelerarası Birleşme, Satınalma ve İşbirlikleri

1.5. İşletmelerarası Anlaşmalara Göre İşletmeler Yararlanılan Kaynaklar

1.İŞLETME TÜRLERİ

Günümüzde çok değişik ölçüt ve esaslara göre sınıflandırılmış birbirinden farklı işletme türlerinden bahsetmek mümkündür. Söz konusu değişik işletme türlerini incelemek, işletmecilik faaliyet ve süreçlerinin daha iyi anlaşılmasına imkan vermektedir.

1.İŞLETME TÜRLERİ

İşletmeler genellikle 6 farklı ölçüte göre sınıflandırılabilir:

- Üretilen mal ve hizmet çeşidine göre işletmeler
- Üretim amaçlarınının mülkiyetine göre işletmeler
- Hukuki yapılarına göre işletmeler
- Ulusal kökenlerine göre işletmeler
- İşletmeler arası anlaşmalara göre işletmeler
- Diğer ölçütlere göre işletmeler

1.1 Üretilen Mal ve Hizmet Çeşidine Göre İşletmeler

Üretilen mal ve hizmet göre işletmeler endüstri işletmeleri, ticaret işletmeleri ve hizmet işletmeleri olmak üzere 3 farklı şekilde sınıflandırılabilir.

Söz konusu bu işletme türleri aşağıdaki gibi açıklanabilir:

1.1.1 Endüstri İşletmeleri

Genellikle fabrika, üretici firma veya imalathane vb. şekillerde gördüğümüz endüstri işletmeleri; hammadde veya yarı mamul maddeleri, diğer üretim faktörleri ile birlikte fiziksel veya kimyasal bir değişime uğratarak yeni bir mala dönüştüren işletmelerdir. Üretimin gelişmiş tekniklerle gerçekleştirildiği ve genellikle fabrikasyon sisteminin uygulandığı bu işletmelerde endüstriyel ürünler üretilmektedir.

Örnek olarak, otomobil, buzdolabı, şişe, cam, mobilya, defter, tekstil, konfeksiyon vb. konularında faaliyet gösteren işletmeler bu gruba girmektedir.

1.1.2 Ticaret İşletmeleri

Genellikle ticaret sektöründe çalışan ve üretici işletmelerin ürettikleri mal ve hizmetleri tüketicilere aktarmak üzere toptancılık, yarı toptancılık ve perakendecilik yapan işletmelerdir.

Bu işletmeler, üretilmiş olan mal ve hizmetleri herhangi bir kimyasal veya fiziksel değişime uğratmaksızın ya da kısmen bir değişime uğratarak pazarlanmasına veya tüketiciye iletilmesine aracı olurlar.

Örnek olarak gıda maddeleri, giyim, halı, mobilya, vb. her çeşit malı satan işletmeler bu grubu oluşturmaktadır.

1.1.3 Hizmet İşletmeleri

Hizmet üretmek veya pazarlamak üzere faaliyette bulunan işletmeler, hizmet işletmeleri olarak adlandırılmaktadır. Bu işletmeler hizmet üretmek üzere üretim faktörlerini bir araya getirirler ve kar amacıyla kurulup işletilirler.

Kar amacıyla çalışan hizmet alanları ve ilgili alana yönelik örnekler şu şekilde verilebilir:

1.1.3 Hizmet İşletmeleri

Konaklama Hizmetleri: Otel, motel, vb.

Eğlence Hizmetleri: Tiyatro, sinema, lunapark

Bakım Hizmetleri: Kuaför, kuru temizleme

Sağlık Hizmetleri: Özel hastane

Eğitim Hizmetleri: Özel okullar,

Danışmanlık Hizmetleri: Mali, dersane, hukuki danışmanlık

Sigorta ve Finansal Hiz.: Sigorta, Taşıma ve İletişim Hizm.: PTT, bankacılık yolcu taşımacılığı

1.2 Üretim Araçlarının Mülkiyetine Göre İşletmeler

Üretim araçlarının mülkiyetine göre işletmelerin sınıflandırılmasında dikkate alınan temel ölçüt, işletme üretim faktörlerinin ve özellikle sermayesinin özel kaynaklardan veya kamusal kaynaklardan ya da karma bir biçimde olmak üzere hem özel hem de kamusal kaynaklardan sağlanıp sağlanmadığıdır.

Bu manada üretim faktörlerinin mülkiyetine göre işletmeler: özel işletmeler, kamu işletmeleri, karma işletmeler ve yabancı sermayeli işletmeler olarak 4 farklı grup altında sınıflandırılabilir.

1.2.1 Özel İşletmeler

Sermayesinin tamamı veya büyük bir kısmı özel (gerçek veya tüzel) kişilerin elinde olan işletmelerdir.

Bu işletme türünde temel amaç kar elde etmek olup, kar ya da zarar işletme sahibini ilgilendirmektedir.

Kazanma hırsları ve girişim arzuları birbirlerini tetikler ve iş başarılma yeteneğini geliştirir. Özel bir banka (Yapı Kredi Bankası), özel bir hastane (Acıbadem), bir ayakkabı firması (Kemal Tanca) veya giysi (Kıyılı) mağazası vb. örnekler verilebilir.

1.2.2 Kamu İşletmeleri

Sermaye ve mülkiyetlerinin tamamı ya da çoğunluğu devlete ait olan işletmeler, kamu işletmeleri olarak adlandırılmaktadır. Bu tür işletmelerin esas amacı kar elde etmekten çok topluma hizmet götürmektir. Bu manada üretilen mal ve hizmet ile sağlanan kazanç arasında her zaman kolaylıkla denge sağlanamayabilir.

Kamu işletmelerinde mülkiyet devlet, özel idare veya belediye gibi kamu kurumlarına aittir. Kamu işletmeleri toplumun kültürel ve sağlık gereksinimlerini karşılamak veya ülkedeki iktisadi faaliyetleri düzenlemek için kurulmaktadır.

1.2.2 Kamu İşletmeleri

Ülkemizde kamu işletmelerinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Son yıllarda özelleştirmelerle bazı kamu işletmeleri özel sektöre geçmiştir. Özelleştirilen işletmelere örnek olarak Erdemir ve Türk Telekom verilebilir.

Bunun yanında TCDD ve Ziraat Bankası ise halen kamu işletmesi olarak hizmet vermektedir. Kamu işletmeleri de kendi içinde kamu iktisadi teşebbüsleri, yerel yönetim işletmeleri, katma bütçeli işletmeler ve döner sermayeli işletmeler olmak üzere 4 farklı grup altında incelenebilir.

1.2.2.1 Kamu İktisadi Teşebbüsleri

Sermayesinin tamamı ya da %50'den fazlası kamu kuruluşlarına ait olan, ekonomik alanda ticari esaslara göre faaliyet gösteren ve tüzel kişiliğe sahip olan kuruluşlar, Kamu İktisadi Teşebbüsleri (KİT) olarak tanımlanmaktadır.

KİT'ler kendi içinde iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları olmak üzere 2 farklı şekilde sınıflandırılabilir.

1.2.2.1.1 İktisadi Devlet Teşekkülleri

İktisadi devlet teşekkülleri, sermayesinin tamamı devlete ait, iktisadi alanda ticari esaslara göre faaliyet göstermek üzere kurulan kamu iktisadi teşebbüsüdür.

İktisadi devlet teşekkülleri, ekonomik gereklere uygun olarak “verimlilik” ve “karlılık” ilkeleri doğrultusunda kendi aralarında ve ülke ekonomisi ile uyum halinde çalışmak üzere sermaye birikimine katkı yaparlar ve böylelikle daha fazla yatırım kaynağı yaratmış olurlar.

1.2.2.1.1 İktisadi Devlet Teşekkülleri

Bakanlar Kurulunca alınan karar doğrultusunda kurulan ve hangi bakanlığa bağlı olduğu belirtilen iktisadi devlet teşekkülleri, anonim şirket statüsünde de kurulabilmektedir. Vilayet ve belediyeler tarafından kurulabilen iktisadi devlet teşekkülleri de anonim şirket statüsünde faaliyet gösterebilmektedir.

İktisadi devlet teşekkülüne örnek olarak Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) Genel Müdürlüğü, Çay İşletmeleri (ÇAY-KUR) Genel Müdürlüğü, Devlet Malzeme Ofisi (DMO) Genel Müdürlüğü, Elektrik Üretim A.Ş. Genel Müdürlüğü, Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketi verilebilir.

1.2.2.1.2 Kamu İktisadi Kuruluşları

Kamu iktisadi kuruluşu, kuruluş sermayesinin tamamı devlete ait olan ve tekel niteliğindeki mal ve hizmetleri üretmek ve dağıtmak üzere kurulan ve kamu hizmeti yönü ağır basan kamu teşebbüsü şeklinde tanımlanabilir.

Bu işletmelere örnek olarak; Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğü, Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü, T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi (TCDD) Genel Müdürlüğü, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketi (TCDD Taşımacılık A.Ş.) verilebilir.

1.2.2.2 Yerel Yönetim İşletmeleri

Belediyelere, il özel idarelerine ve köylere bağlı olarak kurulan tüzel kişiliği bulunmayan işletmelerdir.

Örneğin; Belediyeler, il Özel idareleri, Muhtarlıklar, Belediyeye bağlı su, elektrik, doğalgaz, şehir içi otobüs işletmeleri vb.

1.2.2.3 Katma Bütçeli İşletmeler

Katma bütçeli işletmeler, bağlı buldukları dairelerden döner sermaye temin ederek çalışmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Devlet Kitapları Basımevi, Devlet Üretim Çiftlikleri, Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü bu gruba giren işletmelere örnek olarak verilebilir. Bu işletmelerin tüzel kişiliği bulunmamaktadır.

1.2.2.4 Döner Sermayeli İşletmeler

Devletin genel bütçesinden ayrılan sermaye ile kurulan ancak tüzel kişiliğe sahip olmayan kamu işletmeleridir.

Devlet matbaası, devlet üniversiteleri ve devlet hastaneleri gibi örnekler verilebilir. İstanbul Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, vb. örnek olarak verilebilir.

1.2.3 Karma İşletmeler

Karma işletmeler, hem kamu hem de özel sermaye katkısı ile kurulmuş işletmelerdir. Bu tür işletmelerde kamu sermayesinin %50'nin altında olması gerekmektedir, aksi halde işletme karma bir işletmeden çıkıp kamu işletmesine dönüşür.

Bu işletmelere örnek olarak T.C. Merkez Bankası'nı verebilmek mümkündür.

1.2.4 Yabancı Sermayeli İşletmeler

Ülkemizde yabancı, gerçek ve tüzel kişilerin yalnız yabancı sermaye ile veya yerli ortaklarla birlikte kurdukları işletmelerdir.

Kuruluşlarında hukuki temel oluşturan kanunlara göre dört grup altında sınıflandırılabilirler:

1.2.4.1 6224 Sayılı Yasaya Göre Kurulan İşletmeler

Bu kanuna göre kurulan işletme, Türk ortaklar ile birlikte, Türk Ticaret Kanunu'nda gösterilen şirket tiplerinden biri olabileceği gibi, kendi ülkesindeki kanunlara göre kurulmuş bir işletmenin Türkiye'deki şubesi de olabilir.

Bu tür işletmelere örnek olarak; Roche, Renault, Siemens verilebilir. Bu kanun, 2003 yılında 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ile yürürlükten kaldırılmıştır.

1.2.4.2 Petrol Yasasına Göre Kurulan İşletmeler

Bu kanun ülkemizde petrol arama, çıkarma, rafineri kurma ve petrol ürünleri satmak amacıyla işletme kurmak isteyenlere, Türk Ticaret Kanunu'ndaki şirketlerden biri veya yurt dışındaki işletmenin bir şubesi olarak işletme kurma imkânı vermektedir.

1.2.4.3 Uluslararası Anlaşmalarla Kurulan İşletmeler

Türkiye ile diğer ülkeler arasında ikili veya çok taraflı olarak yapılan anlaşmaların sağladığı teşvik ve kolaylıklar ile hak ve imtiyazlardan yararlanarak kurulan yabancı sermayeli şirketlerdir.

1.3 Hukuki Yapılarına Göre İşletmeler

Ülkemizdeki işletmelerin hukuki yapılarını düzenleyen temel kanun Türk Ticaret Kanunu'dur. Bilindiği üzere 1956 yılından günümüze kadar yürürlükte olan 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)'nin 2000'li yılların koşullarına uygun hale getirilmesi amacıyla, 1999 yılında kurulan tasarı hazırlık komisyonunun çalışmaları neticesinde yenilenmiştir. Söz konusu komisyon tarafından hazırlanan Yeni Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, 13 Ocak 2011 tarihinde TBMM tarafından kabul edilmiş ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu 14 Şubat 2011 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

1.3 Hukuki Yapılarına Göre İşletmeler

Hükümlerinin önemli bir bölümü 1 Temmuz 2012 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda özellikle sermaye şirketlerinden Anonim ve Limited şirketleri üzerinde çeşitli düzenlemeler yapılmıştır.

Bu kapsamda hukuki yapılarına göre işletmeler tek kişi işletmeleri, ortaklıklar ve kooperatifler olmak üzere 3 farklı grup altında incelenecektir.

1.3.1 Tek Kişi İşletmeleri

Uygulamada en çok görülen bu işletme biçimi, en basit ve en eski işletme türü olarak kabul edilebilir. Bu tür işletmelerde yönetici tüm yönetsel fonksiyonlardan sorumlu olup, işletmenin başarılı olup olmamasında doğrudan etkili olan ve işletmeyi tüm hukuksal süreçlerde temsil eden kişidir. İşletme sahipliğinin tek bir kişi üzerinde olması, alınacak kararların, uygulamanın ve denetlemenin de tek bir kişi tarafından yapılmasını gerektirmektedir.

Tüm kar ve zararın tek bir kişide toplandığı ve tüzel kişiliğin söz konusu olmadığı bu tür işletmelerde nispeten az sermayeye ihtiyaç duyulmaktadır.

1.3.1 Tek Kişi İşletmeleri

Küçük ve orta ölçekli işletmelerin kuruluşunda yaygın olarak tercih edilen bir kuruluş şekli olan tek kişi işletmesinin en tipik özelliği borçlulara karşı, kurucunun işletmeye koyduğu sermayenin dışında kendi öz varlıkları ile de sorumlu olmasıdır. Bu durum bir yandan kredi sağlama kolaylığı yaratırken bir yandan da risk faktörünü artırmaktadır.

1.3.2 Ortaklıklar(Şirketler)

Bir veya birden çok kişinin iktisadi bir amaca ulaşmak üzere aralarında anlaşarak para, mal ya da emeklerini bir araya getirmek suretiyle kurdukları ticari işletmelere ortaklık adı verilmektedir.

Borçlar Kanunu ve Ticaret Kanunu hükümlerine göre ortaklıkları adi ortaklıklar ve ticaret ortaklıkları olmak üzere 2 farklı grup altında incelemek mümkündür.

1.3.2.1 Adi Ortaklıklar

Adi ortaklık, iki ya da daha fazla kişinin emek ve mal varlıklarını ortak bir amaca ulaşmak üzere birleştirmeleri konusunda yaptıkları sözleşme ile meydana getirdikleri ortaklık şeklinde tanımlanabilir.

Ortaklığın tüzel kişiliği olmayan adi ortaklıklar, ticaret unvanına da sahip değildir. Birden fazla kişinin kurdukları adi şirketin sözleşmesi kural olarak herhangi bir şekle ya da şarta bağlı olmayıp; tarafların uygun görmeleri halinde yazılı şekilde dahi yapılmayabilmektedir (TOBB).

1.3.2.1 Adi Ortaklıklar

Babamızın ve amcamızın kurduğu marangoz atölyesi, üniversitedeki arkadaşlarımızla kurduğumuz muhasebe bürosu vb. şirketler, adi şirketlere örnek olarak verilebilir.

Adi ortaklıklarda, şirketin kararları tüm ortaklıkların oybirliği alınmaktadır. Ortakların sorumlulukları sınırsız olup her ortak şirketin tüm borçlarından kişisel varlığıyla sorumludur. Bu manada her ortağın şirketin yönetiminde yetkisi bulunmakla birlikte, istendiğinde yönetim yetkisi ortaklardan birine, birkaçına ya da dışarıdan birine de bırakılabilir.

1.3.2.2 Ticaret Ortaklıkları (Şirketler)

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na göre ticaret şirketleri şahıs şirketleri ve sermaye şirketleri olmak üzere 2 farklı sınıf altında toplanabilir.

Şahıs şirketlerini kolektif ve komandit şirketler oluştururken, anonim şirket, limited şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ise sermaye şirketlerini oluşturmaktadır.

1.3.2.2. 1 Şahıs Şirketleri

Şahıs şirketleri, çoğunlukla birbirini iyi tanıyan ve birbirine güvenen kişiler tarafından kurulmakta olup, ortak sayısı azdır ve ortaklığın devri güçtür.

Kolektif ve komandit şirket bu tür işletmeleri oluşturmaktadır.

1.3.2.2. 1.A Komandit Şirket

Türk Ticaret Kanunu'na göre komandit şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla kurulan ve şirket alacaklarına karşı ortaklardan bir veya birkaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu koydukları sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket olarak tanımlanmaktadır. Komandit şirketler en az iki gerçek veya bir gerçek ve bir tüzel kişi tarafından kurulabilen, belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket türüdür.

Komandite şirketlerde komandite ortak ve komanditer ortak olma üzere 2 çeşit ortak bulunmaktadır.

1.3.2.2. 1.A Komandit Şirket

Komandite ortak; gerçek kişi olan ve şirketin borç ve alacaklarına karşı sorumluluğu sınırlandırılmamış olan ortaktır.

Komanditer ortak ise; gerçek veya tüzel kişi olabilen, şirket temsilinde rolü olmayan ve sorumlulukları koydukları sermaye ile sınırlı olan ortaklardır.

Kurulan şirketin ana sözleşmesinde şirketin komandit olduğu açıkça belirtilmelidir. Aksi halde şirket kolektif şirket olarak sayılacaktır.

1.3.2.2. 1.B Kollektif Şirket

Türk Ticaret Kanunu'nda belirtildiği üzere kolektif şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek maksadıyla sadece gerçek kişiler tarafından kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklarına karşı sınırlandırılmamış olan şirket olarak tanımlanmaktadır.

Ana sözleşmesi yazılı şekle tabi olan kolektif şirketler en az iki gerçek şahıs tarafından kurulabilir ve ortaklar şirket alacaklarına karşılık tüm mal varlıkları ile sorumludurlar.

1.3.2.2. 2 Sermaye Şirketleri

Sermaye şirketlerinde ortakların sorumlulukları şirkete getirdikleri sermaye ile sınırlı olup, kurulan şirkete daha sonradan getirdikleri sermaye oranında yeni kişiler de katılabilir.

Ortakların değişmesi kolay olduğundan dolayı sermaye ortaklıkları daha uzun ömürlü olabilmektedir.

1.3.2.2. 2.A Anonim Şirket

Anonim şirket, sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan, borçlarından dolayı yalnız malvarlığıyla sorumlu bulunan şirkettir. Kanunen yasaklanmamış her türlü ekonomik amaç ve konu için kurulabilen anonim şirketlerde pay sahipleri, sadece taahhüt etmiş oldukları sermaye payları ile sorumludur.

Yeni yapılan düzenlemeler kapsamında anonim şirketlerin özellikleri şu şekilde özetlenebilir:

1.3.2.2. 2.A Anonim Şirket

- Bir veya birden fazla gerçek ya da tüzel kişi tarafından kurulabilir.
- Anonim şirketin sahip olması gereken asgari sermaye tutarı, Eski TTK'da olduğu gibi Yeni TTK'da da 50.000 TL olarak belirlenmiştir.
- Anonim şirket, kurucuların esas sözleşmedeki imzalarının noterce onaylandığı tarihte kurulmuş sayılacaktır. Ancak, kurulan şirketin hakları elde edebilmesi ve borçları üstlenebilmesi için tüzel kişilik kazanması gerekmektedir. Şirket, ticaret siciline tescil edildiği tarihte tüzel kişilik kazanacaktır.

1.3.2.2. 2.A Anonim Şirket

- Yönetim Kurulu en az bir kişi ile oluşturulabilir. (Eski TTK'ya göre yönetim kurulunun en az üç kişiden oluşması gerekiyordu).
- Yeni TTK ile şirket ortağı olmayan kişiler yönetim kurulu üyesi olarak seçilebilecek ve bu görevlerine de ortak olma şartını yerine getirmeden başlayabileceklerdir. (Eski TTK'ya göre, ortak olmayan kişiler yönetim kurulu üyeliğine seçilebilmekte ancak bu kişilerin göreve başlayabilmeleri için şirkete ortak olmaları gerekmektedir).

1.3.2.2. 2.A Anonim Şirket

- Yeni TTK'ya göre, yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim (en az önlisans) görmüş olması gerekmektedir. Tek üyeli yönetim kurullarında ise bu zorunluluk aranmayacaktır.

Konuyu örneklemek gerekirse, ABC Anonim Şirketi'nin yönetim kurulu bir kişi ise bu kişinin yükseköğrenimli olması gerekmektedir. Bu şirketin yönetim kurulu 4 kişi ise bu durumda 4'ün, $\frac{1}{4}$ 'ü, 1 olduğundan en az 1 kişinin yüksek öğrenimli olması gerekmektedir.

1.3.2.2 .2.A Anonim Şirket

- Yeni TTK'da da yönetim kurulu üyeleri en çok üç yıl süreyle görev yapmak üzere seçilebileceklerdir. Esas sözleşmede aksine bir hüküm yoksa görev süresi sona eren kişiler tekrar yönetim kurulu üyeliğine seçilebileceklerdir.
- Yeni TTK'ya göre, esas sözleşmede düzenlenmiş olmak kaydıyla, yönetim kurulu toplantıları tüm üyelerin bu toplantıya elektronik ortamda katılmaları veya bazı üyelerin fiziken mevcut oldukları toplantılara diğer üyelerin elektronik ortamda katılımıyla da icra edilebilecektir.

1.3.2.2 .2.A Anonim Şirket

- Yeni TTK'ya göre; her anonim şirket bir internet sitesi açmak zorunludur. Şirketin internet sitesi zaten mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü şeffaflık ve bilgilendirme ilkesi kapsamında değerlendirme raporları, kanunen yapılması gereken ilanlar, belgeler, açıklamalar, kurucular beyanı, finansal tablolar ve denetçi raporları vb. ile yayımlamalıdır.

1.3.2.2. 2.A Anonim Şirket

Sermaye ortaklıkları içinde en tipik ve en gelişmiş olan anonim ortaklıklar, modern ekonomik sistemdeki işletme örgütlenmelerine en uygun yasal yapı olarak belirtilebilir.

Hisse senedi ihracı yoluyla, özellikle sermaye piyasasının gelişme gösterdiği ülkelerde bireysel tasarrufları toplayarak, büyük işletmeler haline dönüşebilir ve yeni yatırımlarla ülke kalkınmasına olumlu katkılarda bulunabilirler.

1.3.2.2. 2.B Limited Şirket

Bir veya daha çok gerçek veya tüzel kişi tarafından bir ticaret unvanı altında kurulan; esas sermayesi belirli olup, bu sermaye esas sermaye paylarının toplamından oluşan ve ortakların sorumluluğu sadece taahhüt ettikleri esas sermaye paylarını ödemekle ve şirket sözleşmesinde öngörülen ek ödeme ve yan edim yükümlülüklerini yerine getirmekle yükümlü olduğu şirketlerdir.

1.3.2.2. 2.B Limited Şirket

- Bir veya birden fazla gerçek ya da tüzel kişi tarafından kurulabilir (Eski TTK'da en az iki gerçek ya da tüzel kişi gerekiyordu).
- Ortak sayısı yeni TTK uyarınca da 50'den fazla olamayacaktır.
- Limited şirketin sahip olması gereken asgari sermaye tutarı, 10.000 TL olarak belirlenmiştir (Eski TTK'da en 5.000 TL'ydi). Ayrıca hâlihazırda asgari sermayesi 10.000 TL'nin altında olan şirketlerin 14 Şubat 2014 tarihine kadar sermayelerini 10.000 TL'ye yükseltmeleri, aksi halde bu sürenin sonunda infisah etmiş sayılacakları hükme bağlanmıştır.

1.3.2.2. 2.B Limited Şirket

- Limited şirkete aynı sermaye konulması halinde, bunun üzerinde en ufak bir sınırlı aynı hak, haciz veya tedbir bulunmaması şartı getirilmiştir. Dolayısıyla üzerinde sınırlı bir aynı hak olan, haciz ya da tedbir bulunan mal varlığı unsurları, artık sermaye olarak kabul edilmeyecek olup, önceki kanun döneminde de sermaye olarak kabul edilmeyen hizmet edimleri, kişisel emek, ticari itibara ek olarak vadesi gelmemiş alacakların da sermaye olamayacağı açıkça düzenlenmiştir.

1.3.2.2. 2.B Limited Şirket

- müdür veya müdürlerin şirket sözleşmesiyle atanması veya genel kurul kararıyla seçilmeleri gerektiği hüküm altına alınmıştır.
- Yeni TTK uyarınca şirketi yönetmek ve temsil etmek için ortaklardan en az bir kişinin müdür olarak seçilmesi gerekmektedir. Birden fazla kişinin müdür olarak seçilmesi de mümkündür.

1.3.2.2. 2.B Limited Şirket

- Yeni TTK'ya göre, şirket müdürlerinden en az birinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması ve bu müdürün de şirketi tek başına temsile yetkili olması şarttır. Ticaret sicili müdürü tarafından, bu şartın yerine getirilmediği tespit edilirse, bu anılan şartın yerine getirilmesi için şirkete uygun süre verilecek, bu süre içinde de gereken yapılmadığı takdirde ticaret sicili müdürünce şirketin feshi mahkemeden istenecektir.

1.3.2.2. 2.B Limited Şirket

- Yeni TTK'ya göre; her limited şirket bir internet sitesi açmak zorundadır. Şirketin internet sitesi zaten mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü şeffaflık ve bilgilendirme ilkesi kapsamında değerlendirme raporları, kanunen yapılması gereken ilanlar, belgeler, açıklamalar, kurucular beyanı, finansal tablolar ve denetçi raporları vb. ile yayımlamalıdır.

1.3.2.2 .2.3 Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket

Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket, sermayesi paylara bölünen ve ortaklardan bir veya birkaçı şirket alacaklarına karşı bir kolektif şirket, diğerleri bir anonim şirket ortağı gibi sorumlu olan şirket olarak tanımlanabilir.

Bu şirket türünün ayırıcı özelliği sermayesinin paylara bölünmüş olmasıdır. Komandit şirketin sermayesi paylara bölünmemiştir. Bu manada eğer sermaye paylara bölünmeden sadece ortakların katılma paylarını gösterecek biçimde ayrılmışsa, şirket adi bir komandit şirket niteliği taşıyacaktır.

1.3.2.2. 2.3 Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket

Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde, kolektif şirket gibi sorumlu olanlara komandite ortak, anonim şirket ortağı gibi sorumlu olanlara ise komanditer ortak denilmektedir.

Komandite ortaklar yönetim sorumluluğunu alabilirken, komanditer ortaklar için bu durum söz konusu değildir. En az bir komandite ortak bulunması zorunlu olup, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin kuruluşunda anonim şirketlerin kuruluşuna ilişkin hükümler uygulanmaktadır.

1.3.3 Kooperatifler

Kooperatifleri diğer işletmelerden ayıran ilkeler şu şekilde sıralanabilir:

- Açık üyelik: Bu ilkeye göre kimse kooperatife girmeye ya da kooperatifte kalmaya zorlanamaz.
- Demokratik yönetim: Tüm üyelerin eşitliğine dayalı kendi kendine yönetim söz konusudur.

1.3.3 Kooperatifler

- Ortakların paylarına sınırlı faiz ödeme ve işletme artırımının (gelir-gider farkının) ortaklara eşit pay edilmesi. (Kooperatifçilikte kar dağıtımı söz konusu olmayıp, faaliyetlerin sonunda ortaya çıkan gelir-gider farkının ortaklara iade edilmesi söz konusudur. Buna risturn adı verilmektedir. Dolayısıyla söz konusu fark, ortaklar arasında risturn olarak geri verilmektedir.
- Maliyetine hizmet,
- Dini, siyasi ya da herhangi bir ırka dayalı ayırım yapmama.

1.4 Ulusal Kökenine Göre İşletmeler

Ulusal kökenlerine göre işletmeler; ulusal işletmeler, uluslararası işletmeler ve çokuluslu işletmeler olarak 3'e ayrılmaktadır. Ayrıca bu ayrıma günümüzde küresel işletme kavramı da eklenmiştir.

1.4.1 Ulusal İşletmeler

Ülke sınırları içinde kurulmuş, kapital ve yönetim açısından başka bir ülkeye bağlı olmayan, başka ülkede şubesi ve bağlı kuruluşu bulunmayan işletmeler, ulusal işletme olarak sayılmaktadır. Türkiye'deki yerli şirketler ulusal işletmelerdir.

1.4.2 Uluslararası İşletmeler

Basit olarak, “kendi ülkesi dışında bir veya daha fazla ülkede faaliyet gösteren işletmelerdir” şeklinde tanımlanabilir. Çok uluslu veya global işletme kavramlarına yerine de kullanılmaktadır. İşletmenin kendi ülkesi dışında sadece bir ülkede herhangi bir faaliyetinin bulunması işletmeye uluslararası işletme özelliği kazandırır.

Örneğin; MAVİ Giyim A.Ş.’nin Avrupa ülkelerinde mağaza açması, onu ulusal bir işletme olmaktan çıkarır ve uluslararası işletme yapar.

1.4.3 Çokuluslu İşletmeler

İki veya daha fazla ülkede faaliyet gösteren ve gelirinin çoğunu bu ülkelerden sağlayan, mülkiyeti kısmen veya tamamen kendisine ait üretim ve pazarlama faaliyetleri gerçekleştiren ve kendisine ait stratejiler geliştirip bunu tüm kuruluş ve şubelerinde uygulayan işletmelerdir.

1.4.4 Küresel işletmeler

Dünya vatandaşı yöneticiler tarafından yönetilen, tüm faaliyetlerini ve stratejilerini küresel dinamiklere göre belirleyip uygulayan ve ileri teknoloji kullanan işletmelerdir.

1.5 İşletmelerarası Anlaşmalara Göre İşletmeler

Günümüzde işletmeler karlarını artırmak, rekabeti ortadan kaldırmak veya azaltmak ya da gizli anlaşmalar yapmak suretiyle güçlerini birleştirme yoluna gitmektedir. Bu amaçları gerçekleştirmeye yönelik yapılan başlıca birleşme türleri; kartel, tröst, konsorsiyum, centilmenlik anlaşmaları ve holding olarak sıralanabilir.